

*De resultaten
van twee jaar
Halt Stedendriehoek*

90/30

Halt Houden

De resultaten van twee jaar
HALT Stedendriehoek

Amsterdam, november 1990
Bureau Criminaliteitspreventie
C. Verwoerd
met medewerking van
H. Bruinink en A.G. van Dijk

Inhoudsopgave

	pag.
1 Inleiding	1
2 Organisatie en werkwijze van het Haltproject	3
2.1 Organisatie en werkzaamheden	3
2.2 Schadeverhaal	4
2.3 Integratie binnen de jeugdhulpverlening	5
3 Resultaten Haltproject september 1988 - september 1990	9
3.1 Inleiding	9
3.2 Aantal doorverwijzingen en afhandeling	9
3.3 Delictgegevens	10
3.4 Aangerichte en herstelde schade	11
3.5 Persoonsgegevens	12
3.5.1 Geografische spreiding	12
3.5.2 Thuissituatie	14
3.5.3 Schoolsituatie	15
3.5.4 Vrijtijdsbesteding	15
3.6 Samenvatting	16
4 De betrokkenen bij het Haltproject	19
4.1 Inleiding	19
4.2 Belangrijkste activiteiten	19
4.3 Belangen	20
4.4 Meningen en knelpunten	20
4.5 Aandachtspunten voor de toekomst	21
4.6 Samenvatting	22
5 Conclusies en aanbevelingen	23

Bijlage 1: Lijst van geïnterviewde betrokkenen

Bijlage 2: Vragenlijsten

1 Inleiding

Op 15 september 1988 is het Halt-bureau in de stedendriehoek Apeldoorn, Deventer en Zutphen van start gegaan.

Het Bureau is ondergebracht bij de Stichting Welzijn Jongeren in de drie gemeenten. Er zijn twee medewerkers in part-time dienstverband aangesteld.

Het Haltproject heeft drie doelstellingen:

- 1) Het terugdringen van vandalisme door jongeren, die wegens het plegen van vandalisme met de politie in aanraking zijn gekomen, herstelwerkzaamheden te laten verrichten.
- 2) Inzicht verschaffen in de aan vandalisme ten grondslag liggende oorzaken/motieven en de wijze waarop daarop het beste kan worden ingespeeld.
- 3) Bijdragen aan het voorkomen van vandalistisch gedrag onder jongeren.

Nu het Halt-bureau bijna twee jaar operationeel is, kan er worden nagegaan hoe de werkwijze van het Bureau en de samenwerking met betrokken instellingen zich heeft ontwikkeld en welke resultaten er zijn geboekt. Op basis van deze terugblik op de eerste twee jaar, wordt het mogelijk om aanbevelingen te doen voor de continuering van het Haltbureau.

De Stichting Welzijn Jongeren heeft Bureau Criminaliteitspreventie daarom gevraagd een beleidsgerichte evaluatie van het Haltproject uit te voeren. De doelen van deze evaluatie zijn als volgt geformuleerd:

- 1 Inzicht geven in de resultaten die het Halt-project heeft opgeleverd in de periode september 1988 (de start van het project) tot en met juni 1990. Dit betekent dat onder meer ingegaan wordt op het aantal doorverwijzingen naar Halt, de verdere afhandeling van de doorverwezen jongeren, de door hen aangerichte en herstelde schade en recidive.
- 2 Het schetsen van een profiel van de Halt-cliënten (doorverwezen jongeren). In dit kader wordt onder meer ingegaan op demografische kenmerken, thuis-situatie, school, vrije tijdsbesteding en geografische spreiding over verschillende wijken.
- 3 Het bieden van een overzicht van de belangrijkste diensten van het Halt-bureau en de beoordeling daarvan door een aantal 'afnemers'.
- 4 Het ontwikkelen van een methodiek waarmee het Halt-bureau in de toekomst zelf een evaluatie onder afnemers kan uitvoeren.
- 5 Nagaan of de integratie van Halt binnen de jeugdhulpverlening bepaalde voordelen met zich meebrengt.
- 6 Het doen van aanbevelingen onder meer ten aanzien van optimalisering van resultaten, mogelijke uitbreiding van Halt-diensten en mogelijke medefinanciering door het bedrijfsleven.

De bevindingen van dit onderzoek zijn in deze rapportage weergegeven.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek kent een kwalitatief en een kwantitatief deel.

In het **kwalitatieve** deel wordt ondermeer nagegaan hoe de organisatie van het Haltbureau werkt, welke activiteiten zijn opgezet en op welke wijze politie, Openbaar Ministerie en gemeente-ambtenaren bij het project betrokken zijn. In dit kader zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- 1 hoe zien de organisatie en werkwijze van het Haltbureau eruit?
- 2 wat zijn belangrijke diensten van het Haltbureau en hoe worden deze beoordeeld?
- 3 welke voordelen biedt de integratie van Halt binnen de jeugdhulpverlening?
- 4 welke aanbevelingen kunnen worden gedaan om resultaten te optimaliseren?

Als onderzoeksbronnen zijn gehanteerd:

- jaarverslag Halt Stedendriehoek;
- landelijke evaluaties Haltprojecten (WODC-cijfers);
- interviews met:
 - Officier van Justitie;
 - politiefunctionarissen;
 - gemeente-ambtenaren;
 - functionarissen van de Stichting Welzijn Jongeren;
 - Haltmedewerkers.

In het **kwantitatieve** deel wordt gebruik gemaakt van de gegevens die het Haltbureau van haar cliënten heeft geregistreerd en van de vragenlijsten die de jongeren zelf thuis hebben ingevuld.

Het betreft onder meer gegevens over de gepleegde delicten, de slachtoffers en de jongeren zelf, uit Apeldoorn, Deventer en Zutphen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van de organisatie en werkwijze van het Haltproject.

In hoofdstuk 3 komen de kwantitatieve gegevens aan bod.

In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de rol van de verschillende betrokkenen en hun oordeel over het project.

In hoofdstuk 5 wordt besloten met conclusies en aanbevelingen.

2 Organisatie en werkwijze van het Haltproject

2.1 Organisatie en werkzaamheden

Het Haltproject in het arrondissement Zutphen is opgezet in het Steden-driehoekverband Apeldoorn-Deventer-Zutphen. Het werkterrein van het project bestrijkt derhalve 3 gemeenten met in totaal 244.942 inwoners.

- Apeldoorn: 147.581 inwoners
- Deventer: 66.374 inwoners
- Zutphen: 30.987 inwoners

Medio 1990 is het werkterrein uitgebreid met de gemeente Lochem (ca. 18.000 inwoners) en de gemeente Warnsveld (ca. 10.000 inwoners).

Het Haltproject heeft in iedere gemeente van de Stedendriehoek een lokatie. Minstens 1 dag per week is één van de twee medewerkers van het Haltproject op één van die lokaties aanwezig.

Het Haltproject is aangehaakt bij de Stichting Welzijn Jongeren in het arrondissement Zutphen. Het bestuur van de Stichting is belast met de arbeidsrechtelijke en financiële verantwoordelijkheid voortvloeiend uit de projectuitvoering. De beleidsverantwoordelijkheid is door het bestuur van de Stichting gedelegeerd aan een stuurgroep, waarin naast de directeur van de Stichting onder meer zitting hebben: Officier van Justitie, politie en gemeente-ambtenaren.

Voor de uitvoering van de Haltwerkzaamheden is de Stichting verantwoordelijk.

De doelgroep van het Haltproject betreft 12-18 jarigen, die wegens vandalisme met de politie in aanraking zijn gekomen. Vandalisme is een verzamelnaam voor diverse gedragingen die schade en/of overlast voor personen en/of goederen tot gevolg hebben zonder dat dit voor de vernier aanwijsbaar materieel voordeel oplevert. Of dit gedrag opzettelijk wordt vertoond, is geen criterium het wel of geen vandalisme te noemen.

Jongeren die voor vandalisme door de politie worden opgepakt, kunnen zich melden bij Haltbureau. Met toestemming van de Officier van Justitie stelt het Haltbureau de jongere in de gelegenheid het schadeprobleem op te lossen.

Voorwaarden voor verwijzing naar Halt zijn:

de jongere moet:

- vallen binnen de leeftijdsgrenzen 12-18 jaar;
- het feit bekennen;
- de schade willen vergoeden of herstellen;
- zelf voor Halt kiezen;
- mag niet eerder in aanraking met politie zijn gekomen voor geweldsmisdrijf (strafblad).

Bovendien:

- mag niet meer schade zijn toegebracht dan f 1.500,-
- moet een vorige verwijzing minimaal 1 jaar geleden zijn geschied.

Er worden na twee gesprekken met de jongere 'straf'-werkzaamheden afgesproken die in de regel bestaan uit herstel-, onderhouds- of schoonmaakwerkzaamheden. Deze werkzaamheden houden zoveel mogelijk verband met het gepleegde feit, de benadeelde of het beschadigde object. Daarnaast wordt in een aantal gevallen een afspraak gemaakt over het (financieel) vergoeden van de schade.

Centraal in het werk van het Haltbureau is de 'lik-op-stuk'-benadering: een snelle afhandeling (binnen acht weken). De werkwijze van het Haltbureau heeft als voordelen:

- afkeuring van ongewenst gedrag door handhaving van de regel dat aangericht onheil goed gemaakt dient te worden;
- stimuleren van wenselijk gedrag door alternatieve werkzaamheden;
- belonen van wenselijk gedrag door waardering van benadeelden en andere betrokkenen en het uitblijven van justitiële gevolgen.

2.2 Schadeverhaal

Na het eerste gesprek met de jongere die naar het Haltbureau is verwezen, neemt een Haltmedewerker contact op met de benadeelde. Er wordt dan een voorlopige afspraak voor schadeherstel gemaakt, welke dient als voorstel naar de Haltjongere. Schadeherstel kan een (gedeeltelijk) financiële vergoeding inhouden. De richtlijnen voor schadevergoeding zijn:

- Benadeelde dient binnen veertien dagen een rekening te overleggen van de schade.
- Benadeelde moet open staan voor een redelijke termijnbetaling.
- Benadeelde moet door middel van een verklaring aangeven niet op een ander manier de schade nogmaals te verhalen.
- Benadeelde moet wanneer mogelijk, de jongere de gelegenheid geven de eigen schade te herstellen.

Veel jongeren kunnen geen of slechts gedeeltelijk schade betalen. Indien schade aan gemeentelijke objecten is toegebracht, wordt in veel gevallen een afspraak gemaakt over werkzaamheden en niet over financiële genoegdoening. Bij schade van particulieren of bedrijven is zo'n afspraak vaak niet mogelijk, omdat alleen het beschadigde object mag worden vergoed en/of hersteld en een jongere daartoe niet in staat is (zetten van een ruit, vervangen van een tuinhek, etc.).

Een jongere die schade heeft aangericht bij een particulier of een bedrijf en deze schade moet betalen, dient ook minstens vier uren voor een van de gemeentelijke diensten werk te verrichten.

Schaderegelingen worden bemoeilijkt door onvolledige aangiften van benadeelden of door het feit dat soms slechts een gedeelte van een groep vandalen is opgepakt.

De financiële afwikkeling van de schaderegeling geschiedt buiten het Haltbureau om. Het Haltbureau heeft dan ook weinig zicht op de daadwerkelijke afhandeling.

Uit het jaarverslag van het Haltbureau welke een periode beslaat van ruim 15 maanden, blijkt dat de door de jongere aangerichte schade in financiële termen voor een overgroot deel is vergoed. Een en ander is in onderstaande tabel opgenomen.

Gemeente	Aantal Halt-verwij-zingen	Totale schade	Schade vergoe-ding	Waarde herstel-proj./overige Haltproj.	Waarde totale schade-herstel schade	Als percentage van de totale
Apeldoorn	75	41.365	7.036 (door 20 pers.)	30.200 (46 proj.)	37.236	90
Deventer	83	41.350	3.579 (door 20 pers.)	30.390 (40 proj.)	33.969	82
Zupthen	44	15.367	2.499 (door 5 pers.)	9.860 (21 proj.)	12.359	80
Totaal	202	98082	13.114 (door 45 pers.)	70.450	83.564	85

Uit dit overzicht kan worden afgeleid dat met de kernactiviteit van het Haltbureau zeer goede resultaten worden geboekt en het Haltbureau zichzelf voor een belangrijk deel 'terugverdient'. In hoofdstuk 3.5 wordt hierop uitgebreider ingegaan. Daar worden schade- en herstelbedragen van 262 afgesloten Haltzaken gepresenteerd. Ook dan blijkt dat het Haltbureau - met name voor de gemeentelijke eigendommen - een lucratieve (kosten-besparende) zaak is.

2.3 Integratie binnen de jeugdhulpverlening

De doelen van de Stichting Welzijn Jongeren zijn als volgt geformuleerd:

- De Stichting heeft tot doel werkzaam te zijn, in de ruimste zin, bij de duurzame verzorging en opvoeding van jeugdigen, het geven van leiding en bijstand aan gezinsvoogden en anderen die met de zorg voor jeugdigen zijn belast, alsmede het op vrijwillige basis geven van hulp en advies aan jeugdigen en hun omgeving bij problemen rond opvoeding en volwassen worden.
- De Stichting beoogt hierbij een optimale dienstverlening, waaronder wordt verstaan een wijze van werken die het functioneren van geestelijke en zedelijke waarden in het leven van de mens mogelijk maakt.
- De Stichting tracht dit doel onder meer te bereiken door het aanstellen en/of inschakelen van daartoe geëigende medewerkers en vrijwilligers, op zodanige wijze dat hierbij de geestelijke stromingen in de samenleving op zo adequaat mogelijke wijze zijn vertegenwoordigd.
- De Stichting kan ter bereiking van haar doel samenwerken met andere instellingen of instanties.

De Stichting Welzijn Jongeren is verantwoordelijk voor de begeleiding van de Haltmedewerkers.

Het is opmerkelijk dat het Haltproject van de Stedendriehoek is ondergebracht bij een instelling voor de jeugdhulpverlening. De meeste andere Haltbureaus zijn aangehaakt bij de gemeente, vanuit de gedachte dat Halt past binnen een algemeen preventiebeleid van kleine criminaliteit, waarin met alle mogelijke instanties en organisaties dient te worden samengewerkt.

Het beoogde voordeel van de constructie binnen de hulpverlening is, naast secretariële financiële en organisatorische ondersteuning, dat het Haltbureau gebruik kan maken van de Stichting ingeval de Haltmedewerkers problemen bij een jongere constateren. Dat zou op twee manieren kunnen plaatsvinden:

- de Haltmedewerker kan medewerkers van de Stichting consulteren over de aanpak van een jongere;
- de Haltmedewerker kan er bij een jongere die met hulpvragen zit op aandringen dat deze met een medewerker van de Stichting contact opneemt.

De Haltmedewerkers onderkennen het voordeel om zo dicht op de jeugdhulpverlening te zitten. Bovendien wordt gemeend dat de integratie binnen de jeugdhulpverlening drempelverlagend werkt: 'Halt kan niet erg zijn, want het zit bij Jeugdwelzijn'.

Uit het interview met het hoofd van de sector Hulpverlening blijkt dat het Haltbureau tot nu toe ongeveer vijf maal consult bij een medewerker van de Stichting heeft gevraagd. Hooguit twee à drie jongeren met hulpvragen hebben zelf - na een suggestie daartoe van een Haltmedewerker - met de Stichting contact opgenomen.

Dit lage aantal wordt volgens hem ondermeer veroorzaakt door het feit dat jongeren vaak zelf onvoldoende gemotiveerd zijn gebruik te maken van gestructureerde hulpverlening.

Daarnaast speelt een rol (zo blijkt uit landelijk onderzoek) dat de jongeren die met Halt in aanraking komen over het algemeen niet of nauwelijks als problematisch gekenschetst kunnen worden, terwijl het aanbod dat de Stichting kan doen op een meer problematische doelgroep (onder meer kinderbeschermingscliënten) is gericht.

Tenslotte kan worden opgemerkt dat de Haltmedewerkers in het algemeen nauwelijks deskundigheid hebben hulpvragen te lokaliseren (er wordt niet diagnostisch gewerkt). Als de Haltmedewerker wel hulpvragen lokaliseert en hiervoor oplossingen zoekt, blijkt dat jongeren met hulpvragen niet terecht komen bij de jeugdhulpverlening om de navolgende redenen:

- Hoge drempel van de jeugdhulpverlening (veel praten, weinig concreet).
- Negatieve ervaringen met hulpverlening/jongeren die binnen hulpverlening zijn stukgelopen/afgebroken contacten.
- Onduidelijk aanbod van de hulpverlening (bij wie kun je voor wat wanneer terecht?).
- Geen aansluiting aanbod-vraag (kwaliteit van de hulpverlening slecht).

Op grond van bovenstaande verwachten we dat de (veronderstelde) voordelen het onderbrengen van Halt bij de jeugdhulpverlening beter tot uitdrukking gaan komen als meer aandacht wordt besteed aan de volgende zaken:

- De Haltmedewerkers of iemand die hiervoor is aangesteld (al of niet tijdelijk) zal (meer) signalerend moeten gaan werken, waarbij niet alléén wordt gelet op kenmerken van het kinderbeschermingsmilieu, maar op gevarieerde hulpvragen (Halt heeft een signalerende functie, maar waarop moet gelet worden?)

- Vanuit de Stichting moet dan tegelijkertijd worden gezorgd voor een aanbod dat aansluit op de vragen van bepaalde Halt-cliënten. Daarbij is het onvoldoende 'te wachten' of jongeren gemotiveerd raken met de hulpverlener van de Stichting contact op te nemen.

Er dient overigens wel voor worden gewaakt dat 'er een net van hulpverlening over jongeren heenvalt'.

3 Resultaten Haltproject september 1988 - september 1990

3.1 Inleiding

Het aantal naar het Haltbureau doorverwezen jongeren vanaf de start van het Haltproject (15 september 1988) tot 15 september 1990 bedraagt 342. Van deze 342 jongeren zijn ten tijde van het schrijven van dit rapport 80 jongeren nog bezig met de Halt-procedure; de gegevens van deze 80 jongeren zijn in dit hoofdstuk niet meegenomen. Dat betekent dat de in dit hoofdstuk gepresenteerde gegevens in principe 262 jongeren betreffen.

Een aantal gegevens, met name de persoonlijke gegevens (zie paragraaf 3.6.2), zijn verzameld aan de hand van de vragenlijsten die aan elke Halt-jongere mee naar huis is gegeven om thuis in te vullen. Deze aanpak (vragenlijst meegeven) heeft geresulteerd in een hoge non-response. Op veel vragen is door een groot aantal jongeren, variërend van een derde tot soms de helft van de jongeren geen antwoord gegeven.

De cijfers zijn waar mogelijk met de WODC-cijfers vergeleken (M. Kruissink en C. Verwers, Halt: een alternatieve aanpak van vandalisme; eindrapport van een evaluatie-onderzoek naar Halt-projecten, WODC, 's Gravenhage, 1989).

3.2 Aantal doorverwijzingen en afhandeling

De politie Deventer blijkt - in vergelijking met de andere gemeenten - opvallend vaak van het Halt-bureau gebruik te maken, zoals uit de volgende tabel blijkt.

Tabel 1: Aantal Haltverwijzingen per gemeente

Gemeente	Aantal Haltverwijzingen
Apeldoorn	104
Deventer	106
Zutphen	49
Lochem	3
Totaal	262

In Deventer draait een graffiti-project (gericht onderzoek door politie naar bekladding, met de bedoeling opgepakte vanden naar Halt door te sturen). Dit heeft in Deventer geresulteerd in een relatief hoog aantal doorverwijzingen.

Van de doorverwezen 262 jongeren hebben er 231 (88%) de Halt-procedure goed doorlopen. Met betrekking tot de overige jongeren (31) hebben de Halt-medewerkers de politie geadviseerd proces-verbaal op te maken. Er is tot nu

toe sprake van vijf recidiverende Haltjongeren (uit Zutphen), dat wil zeggen dat deze jongeren eerder hebben 'gehalt'.

3.3 Delictgegevens

De delictgegevens zijn in de volgende tabel opgenomen. Hieruit blijkt dat de meeste jongeren die bij het Halt-buro terecht komen voor graffiti (54%) zijn doorgestuurd. De oververtegenwoordiging van (klad)vandalisme blijkt ook uit de WODC-rapportage; het zijn de Halt-delicten bij uitstek.

Tabel 2: Delictgegevens Halt-jongeren per gemeente

	Apeldoorn	Deventer	Zutphen	Lochem	Totaal
Graffiti/taggen	34	71	33	3	141
Autoschade	9	5	3	-	17
Glasschade	5	14	-	-	19
Schade op bouwterrein	12	1	2	-	15
Schade straatverlichting	16	11	3	-	30
Brandschade	5	3	-	-	8
Schade aan plantsoenen, speeltoestellen	2	1	2	-	5
Vuurwerk	6	-	-	-	6
Algemene vernieling/ baldadigheid	15	-	6	-	21
Totaal	104	106	49	3	262

3.4 Aangerichte en herstelde schade

Eerder (hoofdstuk 2.3) is al genoemd dat het Halt-buro er voor een belangrijk deel in slaagt 'zichzelf terug te verdienen'. In de volgende tabellen worden schadebedragen en herstelbedragen van de 262 afgesloten Haltzaken uitgesplitst naar slachtoffercategorie; respectievelijk gemeente (tabel 3) en particulieren en bedrijven (tabel 4).

Tabel 3 Aangerichte en herstelde schade gemeentelijke eigendommen (in guldens)

Gemeente	Aangerichte schade door Halt-jongeren	Herstelde schade*	Schade-vergoeding	Verschil*** +/-
Apeldoorn	29.124 (48)**	30.235 (76)**	867 (14)**	+ 1.978
Deventer	22.863 (76)**	30.810 (81)**	3373 (17)**	+11.320
Zutphen	12.570 (13)**	8893 (26)**	100 (1)**	- 3.577

* = Het herstelbedrag is gebaseerd op grond van een indicatiebedrag van de Nederlandse Spoorwegen, die voor het schoonmaken van één m2 tussen de f 30,- en f 90,- rekent. Haltmedewerkers rekenen f 50,- per m2. Soms hebben Haltmedewerkers achteraf een schatting gemaakt van de waarde van de (herstel)Haltactiviteiten.

** = De cijfers tussen de haakjes geven de aantallen jongeren weer.

*** = Het negatieve bedrag wordt veroorzaakt door drie factoren:

- niet alle veroorzakers zijn gepakt;
- niet alle benadeelden werken mee;
- er is geen proces verbaal opgemaakt.

Uit de cijfers blijkt dat voor de gemeenten Apeldoorn en Deventer de herstelde schadebedragen boven de f 30.000,- liggen. Als de herstelbedragen en de betaalde schadevergoedingen worden vergeleken met de aangerichte schade, dan blijkt dat voor de gemeente Deventer het gunstigst uit te pakken.

Tabel 4 Aangerichte en herstelde schade particulieren en bedrijven (in guldens)

Particulieren en bedrijven	Aangerichte schade door Haltjongeren	Herstelde schade*	Schade-vergoeding	Verschil*** +/-
in Apeldoorn	21.069 (55)**	7.935 (20)**	6.048 (25)**	- 7.086
in Deventer	17.729 (51)**	13.184 (35)**	3.322 (25)**	- 1.223
in Zutphen	15.773 (28)**	3.140 (13)**	2.796 (10)**	-10.181

* = Zie noot * in tabel 3.

** = De cijfers tussen de haakjes geven de aantallen jongeren weer.

*** = Het negatieve bedrag wordt veroorzaakt door drie factoren:

- niet alle veroorzakers zijn gepakt;
- niet alle benadeelden werken mee;
- er is geen proces verbaal opgemaakt.

Uit deze tabel blijkt dat de bedrijven en de ingezetenen van de gemeente Deventer er 'gunstig' uitspringen in vergelijking met de andere gemeenten. Voorts blijkt bij vergelijking met tabel 3 dat gemeenten voorlopig meer financiële baat hebben bij de Halt-aanpak dan particulieren en bedrijven.

3.5 Persoonsgegevens

3.5.1 Geografische spreiding

De volgende tabellen 5, 6 en 7 laten per gemeente zien uit welke wijken Haltjongeren afkomstig zijn en waar zij vernield hebben. De woonwijk van jongeren blijkt over het algemeen óók de wijk waar het vandalisme wordt gepleegd. Achtereenvolgens komen aan de orde Apeldoorn (tabel 5), Deventer (tabel 6) en Zutphen (tabel 7).

Tabel 5 Spreiding naar woonwijk Apeldoorn

'Woon'- wijken	Totaal Halt- klanten in de wijk	Pleegwijken									
		01	02	03	04	05	06	07	08	09	99
01	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
02	44	4	18	2	-	-	-	-	1	4	15
03	8	1	1	5	-	-	-	-	-	-	1
04	9	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-
05	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
06	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
07	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
08	3	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-
09	20	-	1	-	-	-	-	-	1	16	2
99	8	-	-	-	-	-	-	-	2	-	6
Totaal	104	12	20	7	9	-	4	-	6	20	26

Toelichting wijken: Apeldoorn

01 = Centrum

02 = De Maten, Welgelegen, Voorwaarts

03 = Zuid, De Heze, Malkenschoten

04 = Ughelen, De Bouwhof

05 = Orden, Driehuizen, Brinkhorst

06 = Berg & Bos

07 = Sprengenbos, Sprainkbos

08 = Parken, Het Loo, De Vliet

09 = Zevenhuizen, Anklaar, De Mheen, Sprenkelaar

99 = Niet onder te brengen in één wijk/meerdere plekken

In Apeldoorn blijken vooral de wijken De Maten/Welgelegen/Voorwaarts en Zevenhuizen/Anklaar/De Mheen/Sprenkelaar een relatief groot aantal Halt-cliënten voort te brengen.

Tabel 6 Spreiding naar woonwijk Deventer

'Woon'- wijken	Totaal Halt- klanten in de wijk	Pleegwijken													
		01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	99	
01	8	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
02	2	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
03	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
04	5	-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
05	10	1	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	
06	19	7	2	-	-	1	8	-	-	-	-	-	-	1	
07	13	4	-	-	-	1	-	8	-	-	-	-	-	-	
08	14	3	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	
09	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
10	16	2	-	-	1	-	-	-	-	-	12	-	-	1	
11	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	
12	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
99	9	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	5	
Totaal	106	30	3	3	5	13	8	9	11	-	12	3	-	9	

Toelichting wijken: Deventer

01 = Centrum

02 = Zandweert

03 = Platvoet

04 = Borgele

05 = Keizerslanden

06 = Gebied ten noorden van centrum (onder andere ziekenhuisbuurt)

07 = Gebied ten noord-westen van centrum (onder andere Rooie Dorp)

08 = Rivierenbuurt

09 = Schalkhaar

10 = Colmschale

11 = Colmschaler Enk, 't Bramel, Essenerveld, Roessini

12 = Industrierrein, Snipperling, Kloosterlanden

99 = Meerdere plekken/elders

In Deventer wonen veel Haltklanten in het centrum.

Tabel 7 Spreiding naar woonwijk in Zutphen

'Woon' wijken	Totaal Halt-klanten in de wijk	Pleegwijken							
		01	02	03	04	05	06	07	99
01	3	-	-	-	-	-	1	2	-
02	0	-	-	-	-	-	-	-	-
03	1	-	-	-	-	-	1	-	-
04	6	3	-	-	3	-	-	-	-
05	1	1	-	-	-	-	-	-	-
06	16	5	-	-	-	2	7	2	-
07	10	1	-	-	-	-	-	9	-
99	12	4	-	-	-	-	-	-	8
Totaal	49	14	-	-	3	2	9	13	8

Toelichting wijken: Zutphen

01 = Centrum

02 = West-Zutphen

03 = Noord-west Zutphen

04 = Noord-oost Zutphen

05 = Zutphen

06 = Zuid-oost Zutphen

07 = Zuid-Zutphen

99 = meerder plaatsen/elders/onbekend

In Zutphen zijn de Halt-cliënten vooral afkomstig uit het Centrum en Zuid-Zutphen en in iets mindere mate uit Zuid-Oost Zutphen.

3.5.2 Thuissituatie

De percentages in paragraaf 3.6.2 en volgende hebben betrekking op het aantal jongeren dat wél de betreffende vragen heeft beantwoord. Bij iedere vraag zal bovendien - waar relevant - het uitvalpercentage over de 262 jongeren worden genoemd.

Het overgrote deel (rond de 70%) van de Haltjongeren woont bij beide ouders (22% non-respons). Dit percentage wijkt niet af van de landelijke WODC-gegevens.

Tenminste de helft van de Haltjongeren heeft het thuis naar de zin, zoals uit onderstaande tabel blijkt:

Tabel 8: Waardering thuissituatie:

	abs.	%
- Naar de zin thuis	140	53
- Het is thuis matig/gewoon	58	22
- Niet naar de zin thuis	2	1
- Geen antwoord	62	24
Totaal	262	100

Bovendien blijkt dat tenminste de helft van de Halt-jongeren ook vaak thuis is (non-response 25%).

Tenslotte is gevraagd naar de reactie van de ouders op het gepleegde delict en de verwijzing naar Halt. Ten minste de helft van de ouders van de Halt-jongeren reageerden kwaad/geschrokken op het gebeurde (non-response 29%). De meeste ouders reageerden positief op de Halt-verwijzing (non-response 40%).

3.5.3 Schoolsituatie

De meeste Haltjongeren (200) zitten nog op school (22% non-response). De meeste jongeren (56%) zitten op de LBO of MAVO. Dit resultaat komt overeen met de landelijke cijfers. Type opleiding is in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 9: Haltjongeren en type onderwijs

Type opleiding	Aantal
Basisonderwijs	12
Mavo	53
Havo	13
VWO	2
Speciaal onderwijs	7
MBO	8
LBO	93
Schakelopleiding	1
Geen antwoord	73
Totaal	262

Ruim een derde van de Haltjongeren is wel eens blijven zitten (29% non response). Ook dit resultaat komt overeen met de landelijke cijfers.

3.5.4 Vrijtijdsbesteding

Ruim de helft van de Haltjongeren geeft sport op als vrijetijdsbesteding (25% non response). Ruim de helft van deze sporters is lid van een sportvereniging. De helft van de Haltjongeren bezoekt wel eens een buurt/clubhuis (57% non response). Een kwart van de jongeren die de vraag betreffende alcohol heeft beantwoord (non response 25%) gebruikt alcohol. Er worden bijna geen drugs gebruikt.

Een opvallend hoog aantal jongeren (ten minste de helft) is van mening dat er bij hen in de buurt niet genoeg is te doen, zoals uit de volgende tabel blijkt. Het verdient aanbeveling de gegevens uit de tabellen 5, 6 en 7 nog te kruisen met gegevens van tabel 10 en 11. Zo wordt mogelijk een indruk verkregen of er een relatie is tussen onvrede/verveling en woonwijk.

Tabel 10: Waardering vrijetijdsbesteding in buurt

	Genoeg te doen in buurt?
Ja	66
Nee	126
Gaat wel	1
Geen antwoord	69
Totaal	262

Op de vraag wat er dan zou moeten komen is als volgt geantwoord:

Tabel 11: Wat moet er komen in de buurt?

	Aantal malen genoemd
Buurt/jongerenhuis	23
'Beterc' uitgaansmogelijkheden	19
Voetbalveld/basketbalveld	16
Sporthal/sportclubs	5
Speelterrein/crossbaan/skateboardbaan	19
Graffiti wedstrijden/legale tagplaatsen	6
Hip/hop	6
Zwembad	5
Overig	4
Onduidelijk	8
Geen antwoord	Onbekend

Uit deze tabel blijkt dat er zowel behoefte bestaat aan meer recreatie-mogelijkheden in de sociale sfeer (buurtjongerenhuis en betere uitgaans-mogelijkheden) als in de fysieke sfeer (voetbalveld, speelterrein etc.).

3.6 Samenvatting

De belangrijkste kenmerken van de Haltjongeren in de Stedendriehoek zijn:

De meeste jongeren die worden doorgestuurd voor de Haltaanpak hebben graffiti gepleegd. De activiteiten van het Haltbureau (herstelwerkzaamheden) betekenen een forse besparing van kosten voor de afzonderlijke gemeenten. Dit geldt voorlopig nog in mindere mate voor de particulieren en bedrijven. De gemeente Deventer profiteert in financieel opzicht het sterkst van de Halt-werkzaamheden.

De woonwijk van de jongere blijkt over het algemeen ook de wijk waar het vandalisme wordt gepleegd. De Maten, Welgelegen en Voorwaarts en Zeven-huizen, Anklaar, De Mheen en Sprenkelaar in Apeldoorn, het centrum in Deventer en Zuid en Zuid-oost Zutphen springen er in dit verband ongunstig uit. Dit resultaat kan mogelijk in verband worden gebracht met het feit dat

een opvallend groot aantal jongeren van mening is dat er bij hen in de buurt niet genoeg te doen is.

Het overgrote deel van de Haltjongeren woont bij beide ouders thuis. Ten minste de helft van de Haltjongeren heeft het thuis naar de zin.

De meeste Haltjongeren zitten op de LBO of MAVO. De resultaten betreffende thuis- en schoolsituatie wijken niet af van de landelijke cijfers. Hetzelfde geldt ten aanzien van alcohol en druggebruik en de conclusie is dan ook gerechtvaardigd dat de Halt-cliënten geen groep met een specifieke problematiek vormt. Dit neemt overigens niet weg dat in sommige individuele gevallen wel van problemen (bijvoorbeeld thuis of op school) sprake kan zijn. Deze constatering komt overeen met de landelijke gegevens.

4 De betrokkenen bij het Haltproject

4.1 Inleiding

De Haltaanpak vereist nauwe samenwerking met anderen, met name:

- De Officier van Justitie, die verantwoording draagt voor de afdoening van alle Haltzaken.
- Allen die voor de aanvoer van Haltklanten kunnen zorgen, met name de politie.
- Organisaties en instellingen die met vandalisme te maken krijgen, voor overleg over schade-afhandeling en werkplekken. In de praktijk zijn dit voornamelijk gemeentelijke diensten, woningbouwverenigingen, scholen, particulieren en bedrijven.
- De Stichting Welzijn Jongeren, die voor advies bereikbaar is en waarnaar door de Haltmedewerker verwezen kan worden als er sprake is van hulpvragen.

Van alle betrokkenen zijn er 12 geïnterviewd. De lijst van geïnterviewden en de omschrijving van hun betrokkenheid bij Halt is opgenomen in bijlage 1.

4.2 Belangrijkste activiteiten

Aan geïnterviewden is gevraagd welke activiteiten van Halt zij het belangrijkste vinden en of naar hun mening aan deze activiteiten voldoende aandacht wordt besteed.

Alle geïnterviewden noemen het zelf herstellen van de aangerichte schade - de lik op stuk aanpak - de belangrijkste activiteit. Alle betrokkenen hebben de indruk dat hieraan veel aandacht wordt besteed. Naast het herstellen van schade vindt de politie Deventer het van belang dat de jongere buiten het justitiële circuit wordt gehouden. De politie Zutphen vindt ook de voorlichting naar de politiemensen een belangrijke activiteit.

De Officier van Justitie vindt ook preventie en voorlichting van belang, maar denkt dat deze zaken te weinig aan bod komen. Daarnaast vindt zij, net als de gemeente Deventer, hulpverlening, de aandacht voor de achtergronden van vernielend gedrag en structurele preventie-activiteiten belangrijk, maar in de praktijk onderbelicht.

Tot slot zijn de medewerkers van Halt van mening dat de Haltafdoening alle tijd opslokt en soms te veel tijd - dat wil zeggen meer dan 8 weken - vraagt, terwijl andere belangrijke activiteiten moeten blijven liggen door personele onderbezetting. Als belangrijke activiteiten, die blijven liggen, noemen zij:

- voorlichting van politie/oriëntatie op wat er binnen de politie leeft;
- onderhouden van relaties met benadeelden/financiële afwikkeling (Halt hoort niet of naar behoren is betaald);
- mogelijkheden onderzoeken van financiering van Halt door bedrijven, middels fondsen;
- inzicht krijgen in oorzaken van vernielend gedrag;
- verwijfsfunctie voor jongeren uitoefenen in het licht van hulpvragen.

4.3 Belangen

Aan geïnterviewden is gevraagd of, en zo ja, welk belang zij bij het Haltbureau hebben en of dit belang in voldoende mate wordt gediend. Alle geïnterviewden zeggen belang te hebben bij het Haltbureau. De politie Apeldoorn, Deventer en Zutphen hebben belang bij de preventieve functie (het uitblijven van recidive) die van de Haltafdoening uitgaat. De politie Apeldoorn is van mening dat het Haltproces-verbaal eenvoudiger is op te maken en dus minder tijd kost dan een gewoon proces-verbaal. Ook de Officier van Justitie heeft belang bij Halt vanwege de preventieve functie. De gemeenten hebben belang bij Halt vanwege het kostenbesparende element. De gemeente Deventer noemt ook de normbevorderende functie van Halt als hun belang.

Men is over het algemeen tevreden over de gang van zaken bij Halt.

4.4 Mening en knelpunten

Alle geïnterviewden melden goede ervaringen met Halt en over het algemeen uitstekende contacten. Vooral de 'korte lijnen' en de 'open contacten' oogsten waardering. De terugkoppeling naar de politie (Deventer) wordt als nuttig ervaren. Bijna alle geïnterviewden zijn van mening dat er meer Haltklanten moeten (kunnen) komen. Zonder uitzondering pleiten allen soms onder voorbehoud voor delictsuitbreiding in de toekomst.

Als knelpunten worden genoemd:

- Te weinig personele bezetting van Halt waardoor er ondermeer geen mogelijkheid is activiteiten buiten het regelen van schadevergoeding en herstelwerkzaamheden op te zetten.
- De gemeente Zutphen ervaart dat de contacten de laatste maanden sterk zijn teruggelopen. Er worden blijkbaar te weinig Haltklanten door de politie doorgestuurd. En dat, terwijl de gemeentelijke gebouwen wél kampen met schades, met name veroorzaakt door graffiti.
- Te weinig personeel en hoge werkdruk bij politie, zodat geen onderzoeken ten behoeve van Halt kunnen worden opgezet (politie Apeldoorn, Deventer, Zutphen, Gemeente Deventer, Haltmedewerkers).
- Politie moet (nog) meer worden voorgelicht, nu is men vaak onvoldoende op de hoogte van Halt (politie Apeldoorn).
- Daders van vernielingen zijn moeilijk op te sporen (politie Apeldoorn).
- Rechtsongelijkheid binnen arrondissement (Haltmedewerkers).
- Te weinig (financiële) middelen om alle doelstellingen te kunnen realiseren (Haltmedewerkers).
- Haltmedewerkers worden te weinig betrokken bij preventieve activiteiten van de gemeente (politie Deventer).
- Afstemmingsproblemen preventieprojecten gemeente/politie/Halt (stuurgroep).
- Te weinig Haltklanten, zodat er weinig contacten zijn met het Haltbureau (gemeente Zutphen).
- Het aantal doorverwezen Haltklanten strookt niet met de mate van vandalisme in de gemeenten. De politie lijkt minder prioriteit toe te kennen aan de Haltaanpak (Haltmedewerkers, Stichting Welzijn Jongeren).
- Omzetten van een Haltproces-verbaal naar een 'gewoon' proces-verbaal loopt soms spaak omdat daar extra gegevens voor nodig zijn die niet of onzorgvuldig boven tafel komen. Gevolg: bewijsproblemen (Officier van Justitie).

4.5 Aandachtspunten voor de toekomst

De meeste aandachtspunten van de geïnterviewden betreffen voorlichting over de Haltwerkzaamheden. De politiefunctionarissen van Apeldoorn, de gemeente Deventer en de Officier van Justitie bepleiten voortdurende voorlichting van Halt binnen de korpsen. De politie Zutphen zou ook graag zien dat er (meer) voorlichting op scholen wordt gegeven. De politie Deventer ziet graag meer landelijke bekendheid van Halt. De gemeente Apeldoorn en gemeente Zutphen ziet voorlichting binnen de gemeentelijke diensten als belangrijk. Ook de Haltmedewerkers noemen voorlichting als aandachtspunt.

Delictsuitbreiding wordt aanbevolen door bijna alle geïnterviewden. De Officier van Justitie pleit, vóórdat gewerkt wordt aan delictsuitbreiding, voor uitbreiding van het werkgebied van Halt. Er zou in ieder geval rechtsgelijkheid moeten bestaan binnen het arrondissement. Dit wordt ook bepleit door de gemeente Deventer. Daarnaast vindt de gemeente Deventer het belangrijk dat Halt een goede structurele financiële basis moet zien te verkrijgen, dat de organisatiestructuur efficiënter moet worden opgezet (misschien loskoppelen van Halt Stedendriehoek) ten behoeve van lokale belangen en dat het schadeverhaal (beter dan thans) moet worden geregeld. In de Haltprocedure moet afwikkeling schaderegeling een duidelijke plaats krijgen; er is een duidelijke rol weggelegd voor Haltmedewerkers: het wel of niet betalen is beslissend voor Haltprocedure.

Aandacht voor structurele preventie-activiteiten wordt genoemd door de geïnterviewden van de politie Deventer en de Officier van Justitie. Ook de Haltmedewerkers en de Stichting onderschrijven deze aanbeveling.

Tot slot zijn als aandachtspunten genoemd:

- politie moet méér doorverwijzen naar het Haltbureau en haar prioriteiten mede daarop afstemmen;
- inschakelen bedrijfsleven (politie Apeldoorn);
- personele uitbreiding (politie Deventer en Haltmedewerkers);
- Haltmedewerkers zouden op eigen initiatief in het kader van de Haltaanpak onderhoud aan gebouwen moeten kunnen plegen (gemeente Apeldoorn);
- interne coördinatie tijdig afstemmen op veranderingen in de toekomst (Haltmedewerkers);
- contacten met benadeelden (Haltmedewerkers);
- onderzoeken of klanten moeten bijdragen in de kosten van de reinigingsmiddelen (Haltmedewerkers);
- onderzoeken of er gedoogplaatsen voor graffityspuiters moeten komen (Haltmedewerkers);
- gemeenten moeten alerter zijn op voldoende aanbod wat betreft speelgelegenheden in buurten (Haltmedewerkers).

4.6 Samenvatting

Binnen de gemeente Zutphen wordt de laatste maanden een terugval in de contacten ervaren. Maar verder zijn alle betrokkenen tevreden over het Haltbureau. Men heeft goede ervaringen en is geporteerd van de 'korte lijnen' en 'open contacten'.

Het zelf herstellen van de schade - de lik op stuk reactie - vindt men de belangrijkste activiteit van Halt. In de praktijk besteden de Haltmedewerkers hieraan ook de meeste aandacht. Andere activiteiten die ook in de doelstellingen van het Haltbureau worden genoemd krijgen weinig of geen aandacht, omdat de Haltafdoening alle tijd opslokt. Dit wordt ook als het belangrijkste knelpunt ervaren. Bovendien is men van mening dat er méér Haltklanten binnen moeten komen. In de toekomst wordt door alle betrokkenen - onder voorwaarden - gepleit voor delictsuitbreiding.

Zowel de Haltmedewerkers en de Stichting Welzijn Jongeren als een aantal betrokkenen zijn van mening dat het Haltbureau over te weinig financiële middelen beschikt en onderbezet is. De Haltmedewerkers moeten daarom belangrijke wensen op het terrein van hun bedrijfsvoering laten liggen.

Het is uit strategisch oogpunt belangrijk te weten welke belangen door het Haltbureau worden gediend. Immers, door op verschillende belangen in te spelen wordt het bestaan van het Haltbureau door betrokkenen als zinvol ervaren en de levensvatbaarheid ervan gewaarborgd. Alle geïnterviewde betrokkenen hebben belang bij de preventieve werking van Halt. De gemeenten hebben ook kostenbesparing als belang, omdat Haltklanten schade herstellen. Overigens is de gang van zaken rond de financiële afwikkeling van schade voor verbetering vatbaar. Zowel Haltmedewerkers als de gemeente Deventer doet daarvoor de aanbeveling de schade-afhandeling in handen te leggen van het Haltbureau.

Knelpunten liggen ook op het terrein van de politie (onvoldoende voorgelicht, onvoldoende gemotiveerd, pakkans daders vernielingen gering) en op het terrein van de gemeente (te weinig afstemming van het preventiebeleid op het Haltbeleid).

De door betrokkenen geformuleerde aanbevelingen sluiten aan op de door hen gesignaleerde knelpunten en hebben vooral betrekking op voorlichting over Halt-activiteiten.

5 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

Het werkterrein van het Haltbureau is in geografisch opzicht zeer uitgestrekt; thans bestrijkt het bureau 5 gemeenten, met in totaal ruim 270.000 inwoners. De gemeenten bevinden zich ten opzichte van elkaar in een gebied met een straal van ongeveer 20 kilometer. Dit gegeven drukt een zware stempel op organisatie en werkwijze. De Haltmedewerkers moeten niet alleen van hot naar her reizen, maar ook een scala aan uiteenlopende contacten onderhouden (politie, gemeentelijke dienst) waarbij rekening moet worden gehouden met minstens 10 verschillende (bedrijfs)culturen en dienovereenkomstige werkafspraken. In de twee jaren dat het Haltbureau operationeel is, heeft zij dan ook al haar energie in het opzetten en stroomlijnen van de Halt-aanpak (herstelwerkzaamheden) moeten stoppen.

Het rendement van deze activiteiten is overigens zeer hoog te noemen: ongeveer 80% van de door de gepakte daders aangerichte schade wordt vergoed of hersteld. Daarmee verdient het Haltbureau zichzelf voor een belangrijk deel terug.

Een belangrijk element in de aanpak is de snelheid van de Haltafhandeling. De medewerkers doen daarvoor hun uiterste best, al wordt de termijn van afhandeling soms flink overschreden; met name door de afhandeling van financiële schadevergoedingen.

De bij het Haltbureau betrokken personen zijn weliswaar tevreden over de inzet van de Haltmedewerkers, maar onderkennen tegelijkertijd net als de Haltmedewerkers zelf dat er in de toekomst uiteenlopende zaken moeten worden aangepakt ten behoeve van zowel de efficiëntie als de kwaliteit. Eén van onze conclusies is dat er aandacht moet worden besteed aan de interne gang van zaken teneinde meer Haltzaken binnen te krijgen.

Een andere conclusie is dat delictsuitbreiding, door een aantal geïnterviewden onder voorwaarden voorgestaan, pas imfrage kan komen als personele uitbreiding gerealiseerd is.

Aanbevelingen verbetering aansluiting op jeugdhulpverlening

Het Haltbureau zal een groter beroep moeten doen op de Stichting waarbij zij is ondergebracht. Vooral nog heeft de Stichting naast een begeleidende rol de functie van vraagbaak voor de Haltmedewerkers als het gaat om problematische jongeren. Bovendien is de opzet dat jongeren met hulpvragen zonder omwegen bij de Stichting terecht kunnen. In de praktijk is deze functie allesbehalve uitgekristalliseerd. Haltmedewerkers zullen meer een signalerende rol moeten vervullen voor adequate doorverwijzing. Er is bovendien nog onvoldoende duidelijk wat de aard van de hulpvragen van Haltklanten is en (dus) welk aanbod de Stichting voor Haltklanten moet hebben. In dit verband is van belang dat er vanuit het Haltbureau (tijdelijk) meer diagnostisch wordt gewerkt.

Aanbevelingen bedrijfsvoering

De Haltmedewerkers moeten hun resultaten kwantitatief en kwalitatief kunnen optimaliseren.

Daartoe moeten de Haltmedewerkers zich - op korte termijn - in nauwe samenwerking met de Stichting richten op de bedrijfsvoering.

Gedurende enkele maanden moet een tijdsbestedingsformulier (aan welke zaken wordt dagelijks circa hoeveel tijd besteed) worden bijgehouden. Op basis hiervan moeten:

- clusters van activiteiten worden samengesteld en verdeeld over de twee medewerkers;
- prioriteiten worden aangegeven;
- werkplan met beleidsdoelen en planning in tijd, middelen en personen voor een bepaalde periode worden vastgesteld;
- functieomschrijving in het kader van personele uitbreiding worden bepaald;
- werkzaamheden worden gestroomlijnd en vastleggen welke middelen hierbij nodig zijn.

In het werkplan dient in ieder geval aandacht te worden besteed aan:

- voorlichtingsactiviteiten over Halt-activiteiten, zowel naar politie als naar gemeentelijke diensten;
- verbetering schaderegelingen en contacten met benadcellen daarover.

Indien de bedrijfsvoering verder wordt verbeterd, mag worden verwacht dat de caseload van Halt verder toe zal nemen.

Aanbevelingen uitbreiding Haltwerkzaamheden

Het uitbreiden van Haltwerkzaamheden is niet opportuun, voordat de bedrijfsvoering geoptimaliseerd is en personele uitbreiding gerealiseerd is.

Bij de uitbreiding komen in volgorde van prioriteit in aanmerking:

- Gebiedsuitbreiding om de 'rechtsongelijkheid' binnen het arrondissement op te heffen.
- Het oppakken van een signalerende functie (op basis van de ervaringen met Haltcliënten) naar gemeenten en politie. Via deze signalerende functie kan een bijdrage worden geleverd aan het bestuurlijke en politieke preventiebeleid. Een dergelijke functie kan het belang dat aan Halt-activiteiten wordt gehecht verder versterken.
- Delictsuitbreiding.

Aanbevelingen ten aanzien van periodieke evaluatie door Halt

De Haltmedewerkers achten het zinvol ten behoeve van hun bedrijfsvoering periodiek onder betrokkenen een onderzoekje uit te voeren, ten behoeve van het Haltbeleid.

Van te voren moet exact worden vastgesteld:

- welk doel er bereikt moet worden met het onderzoekje (waarom);
- voor wie het onderzoekje dient (voor wie);
- wat er gaat gebeuren met de resultaten.

Als bovenstaande punten nauwkeurig en zo concreet mogelijk zijn omschreven, kan worden nagedacht over het verzamelen van gegevens (wat en hoe).

In de toekomst willen de Haltmedewerkers zelf een evaluatie onder 'afnemers' (betrokkenen) uitvoeren. Onder betrokkenen verstaan zij:

- 1 gemeentelijke diensten;
- 2 particuliere instellingen;
- 3 politie;
- 4 benadeelden;
- 5 cliënten zelf;
- 6 Openbaar Ministerie.

Wij adviseren dat de doelgroepen van het evaluatie-onderzoek op hèn afgestemde vragen krijgen voorgelegd.

In bijlage 2 zijn voorbeeld vragenlijsten voor twee van de doelgroepen opgenomen. Het verdient ook aanbeveling de vragenlijsten - die thans aan de Haltjongere mee naar huis worden gegeven - voortaan in te laten vullen door een Haltmedewerker tijdens de eerste contacten met de Haltjongere. Er is immers thans sprake van een té hoge non-response.

Aanbevelingen ten aanzien van de politie

De politie stuurt thans nog te weinig Haltklanten door, zij zal op dit punt op korte termijn middels herziening interne prioriteitsstelling hierin verandering moeten brengen. Dit betekent ondermeer dat zij actief moet deelnemen aan vuurwerkprojecten/graffityprojecten - waarvan het succes inmiddels is aangetoond.

Aanbevelingen ten aanzien van de gemeenten

De gemeente zou haar bijdrage aan het Haltproject opnieuw moeten bezien, vooral nu blijkt dat het Haltbureau de aangericht schades met een positief saldo herstelt en zichzelf voor een belangrijk deel terug verdient. Er bestaat thans een wat scheve verhouding, niet alleen tussen de prijs (de bijdrage van de gemeenten) en het produkt (de activiteiten van het Haltbureau in de gemeenten), maar ook tussen de bijdragen van de gemeenten onderling. De Stichting stelt vast dat er pas van personele uitbreiding sprake kan zijn als de gemeenten hun bijdrage verhogen en een structureel karakter geven.

Aanbevelingen rol van het bedrijfsleven

Het bedrijfsleven profiteert ook van herstelwerkzaamheden en schadevergoeding. In Amerika is het inmiddels zeer gebruikelijk dat bedrijven preventieprojecten (mee-)financieren. Bedrijven, met name zij die het meeste profiteren van Halt (vooral de verzekeringsbedrijven en vervoersbedrijven) zouden een algemene financiële bijdrage kunnen leveren, gebaseerd op drie argumenten:

- hoeveelheid schade die dankzij Haltinterventie wordt hersteld of vergoed;
- generale preventieve werking die van het Haltbureau uitgaat;
- vermindering van uitgekeerde schadebedragen (specifiek voor verzekeringsbranche).

Als de Haltaanpak zich gaat uitstrekken over winkeldiefstal zouden ook grootwinkelbedrijven financieel moeten 'meedoen'.

Om het bedrijfsleven 'geïnteresseerd' te krijgen, kan overwogen worden deze bedrijven als vaste werkplek voor alternatieve werkzaamheden 'op de lat' te zetten. Voorts kan het voor bedrijven aantrekkelijk zijn te afficheren dat zij een instelling met een algemeen maatschappelijk nut sponsoren. Met het oog op mogelijke concurrentievervalsing verdient het overigens geen aanbeveling om contracten tussen bedrijven en Halt over vergoedingen voor herstelwerkzaamheden te sluiten.

BIJLAGEN

Bijlage 1

Lijst van geïnterviewde betrokkenen

Officier van Justitie:

Mevrouw De Weert.

Betrokkenheid: mevrouw De Weert is verantwoordelijk voor de afdoening van Haltzaken. Mevrouw De Weert is bovendien voorzitter van de stuurgroep.

Politie Apeldoorn:

Adjutant Bosman, Chef Jeugd- en Zedenpolitie.

Betrokkenheid: contactpersoon voor het Haltbureau/intermediair tussen politie en Haltmedewerkers. Motiveren van de politiemensen op straat.

Politie Deventer:

Adjutant Holsbeek, Hoofd Algemene Recherche.

Adjutant Boer, Chef Jeugd- en Zedenpolitie.

Betrokkenheid: contactpersonen voor het Haltbureau/stimuleren dat er naar Halt wordt verwezen. Onderhouden van contacten met Officier van Justitie.

Politie Zutphen:

De heer Wittenberg, Adjutant Algemene Zaken.

Betrokkenheid: contactpersoon voor het Haltbureau/intermediair tussen politie en Haltmedewerkers. Motiveren van politiemensen.

Gemeente Apeldoorn:

De heer Harbers, Opzichter Afdeling Gebouwen.

De heer Bustru, Chef van de Afdeling Voorbereiding.

Betrokkenheid: geven gelegenheid werkprojecten uit te voeren.

Gemeente Deventer:

De heer Hendriks, Beleidsmedewerker Afdeling Welzijn.

De heer Sterk, Projectcoördinator.

Betrokkenheid: de heer Sterk is als projectcoördinator betrokken bij een project naar de toepassing van bestuurlijke juridische instrumenten om criminaliteit te bestrijden. Houdt zich bezig met registratie en verhalen van de schade.

De heer Hendriks houdt zich bezig met de jeugdhulpverlening.

Gemeenten Zutphen:

De heer Brus, Onderhoud openbare gebouwen (tot 1 augustus).

Betrokkenheid: geeft gelegenheid werkprojecten uit te voeren.

Stichting Welzijn Jongeren Zutphen:

De heer J. Hagen, directeur van de Stichting.

De heer R. Bosman.

Betrokkenheid: de heer Hagen is eindverantwoordelijk voor het Haltproject en secretaris van de Stuurgroep.

De heer Bosman is als Hoofd Hulpverlening verantwoordelijk voor de begeleiding van de Haltmedewerkers.

Haltproject Stedendriehoek:

De heer W. Braad en de heer R. Duisterhof, Haltmedewerkers.

Bijlage 2

Vragenlijsten

1 Gemeentelijke diensten vragenlijst

Inleiding

Ondergetekenden, Haltmedewerkers, stellen het op prijs als u onderstaande vragen wilt beantwoorden. Het doel is ons werk waar nodig te verbeteren. Uw mening is voor ons van groot belang.

- 1 Betreft afdeling van de gemeente.
- 2 Invuller:
Naam, functie, tel.nr.
- 3 Welke werkzaamheden voert u uit voor bureau Halt?
- 4 Hoe verlopen de contacten met Halt? En met Haltklanten?
- 5 Welke knelpunten ervaart u in relatie tot het Haltbureau?
- 6 Welke suggesties voor oplossing van de door u gesignaleerde knelpunten heeft u?
- 7 Kunt u vanuit uw functie het Haltbureau een handje helpen (bijvoorbeeld bemiddelen, optreden als contactpersoon, voorlichting geven, onderzoekje doen naar werkplekken, etc.)?
- 8 Stelt u prijs op periodieke verslaglegging van de Haltresultaten?
.....
- 9 Heeft u anderszins nog op- of aanmerkingen waarmee de Haltmedewerkers hun voordeel kunnen doen?
- 10 Op- en aanmerkingen

2 Benadeelden vragenlijst

Inleiding

Ondergetekenden stellen het op prijs te achterhalen op welke wijze de schade-afhandeling waarbij het Haltbureau een rol heeft gespeeld, heeft plaatsgevonden en welke suggesties u heeft voor verbetering van de Halt-aanpak.

- 1 Naam
- 2 (Eventueel) bedrijf
- 3 Schade aan (precieze omschrijving).
- 4 Schade bedraagt: $\pm$ f
- 5 Schade toegebracht op
- 6 Schaderegeling (omschrijving)
- 7 Alternatieve werkzaamheden middels bureau Halt waren
- 8 Hoe wilt u uw contacten met het Haltbureau omschrijven?
- 9 Welke knelpunten heeft u in de Haltaanpak gesignaleerd?
- 10 Welke suggesties voor oplossingen voor genoemde knelpunten heeft u?
.....

- 11 Hoe beoordeelt u de tussenkomst van bureau Halt naar aanleiding van de toegebracht schade?
Voordelen
Nadelen
- 12 Hoeveel tijd heeft er gezeten tussen de ontstane schade en de uiteindelijke afronding?
- 13 Heeft u verder nog ideeën of suggesties voor het Haltbureau?
.....
- 14 Op- en aanmerkingen